

מסורת הש"ס

(א) [ענינין ב:ג: ב] (דף נט: ד"ה ער, נט:א) דף נט: ד"ה ער, (ד) [ועי' צמח יצמח פל: ד"ה שאני כו' דמו סבלו וז ע"ש], (ס) שייך לעיל דף ט:.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה (במסור הקודם) מאי וכו' ותיבתא הוא לוטר שקדושת הבית קיימת. עי' לקמן דף סב ע"א תוס' ד"ה ואחד: תוס' ד"ה קודם וכו'. אם קלו לא ירדו אבאי פטור בחוץ. עי' לעיל דף נט ע"א תוס' ד"ה עי: בא"ד וגם אין לוטר דקודם שפירקו וכו' בפסולו ביצא חק"ק. ק"ל הא גם כקדשים קלים כה"ג פסול מאליהו כיון דבעת סילוק משטת הו' פסג מוצח ואדתיי מאכילת ואינו חורג ונראה כמ"ש תוס' בדיתור הסמוך בד"ה ואלחר ונדל"ה אכ"פ:

שינויי נוסחאות

[א] מדר וא"כ בשעת סילוק המזבח (בב"ש המפסות) כיון שאי אפשר לזרוק את הדם אין הבשר נאכל, בתחיתא רבנן, דלא יליף בשר מדר נל"ל (ש"ס: ב) בב"ש הרי"א עט שלמיו: [ג] קדשי וייענותו (בתה"י וכו' בתוס' מנחות צה ע"א: ד') והבשכן (ש"ס: ה) נקט אלא איירי דנקט לאחר שפירקו נקט [גמי קודם שיעמידו דלא משמחת לה שיחא המזבח מונה קודם העמדת המשכן שהרי וכו' (*ש"ס וכו' בתוס' ש"ס: ו) אותו אבל בספיקו היו מפרקינן המשכן תחילה ונפסיגם בני גרשון (בב"פ ותוס' ש"ס: ז) דגל ראשון ובני קת אחר לגבי שני כדן שהיו כו' (ש"ס ותוס' ש"ס: ח) קצת ועוד נתקן (ש"ס: ט) אכל בתוס' מנחת העמיקו לטון רש"י כלפנינו: [ט] ל"ל שלמים (ש"ס: י) פסולין, ואי כששחטו כבר משעת נטיעה והביאו עגבם הבשר א"כ מיפסלא להו ביוצא ואי גרסין לה וכו' (ש"סכ"ב: ס"א ואם תמצא לומר קודם שיעמידו הלויים את המשכן דוקא קאמר מוקמינן וכו' (ש"ס: יא) ל"א בזמן הזה אם הוזקק להבאת מקום מאי קבעית אי דגדל לאחר החורבן ההוא וכו' לל"ל (ב"פ: יב) קבעי' דההוא דגדל לאחר החורבן לל"ל, ומיתג אבל נתקן (ש"ס: יג) וההוא (ש"סכ"ב: יד) איתקש גמי בההוא לל"ל (ש"ס: טו) ומקמינן בשור וכו' הוא ליתר משג (רש"י: טז) מיתג מולא קרי ליה כהלה נמחקת (ב"פ וכו' ברש"י ש"ס: יז) קדשה מולא קרי ליה כהלה ועוד דכיון דמוקי וכו' לל"ל (ש"ס: יח) שהרי קראי מוכיחים (ש"ס: יט) גי' ש"מ דאיירי בקדושה וכו' הוא דנקט כתנאי וכו'. וגו' צ"ק דאיירי דנקט קדושה ראשונה קדשה לשענה ולא קדשה לעתיד לבא נקט כתנאי כו': [כ] חומה ולא משום דרמית ליה דיש חילוק בין קדושת בית לבתי עירי חומה אבל ודאי קדושת בתי עירי חומה דמיא לקדושת וכו' לל"ל (ש"ס: כא) ל"ל בפ"ב (ב"פ: כב) בש"מ נוסף קסבר קדשה ולקמן גמי בפרק השוחט והמעלה גבי פלוגתא דרי"י ור"ה דהמעלה בזמן הזה מייית פלוגתא דרי' אליעזר דרי' יהושע דמוקיבין אע"פ שאין בית ולא מייית דר"מ דבית שאר ורי' ישמעאל דהבא ורבי יוסף סבר עולם: [בג] לקמן בפרק השוחט והמעלה (ש"ס: ב) לא מחייב בית (ש"ס: ב) דיש (ש"ס: ב) דעיגול (ש"ס: ב) ל"ל דמי' (ש"ס: ב) מיתג ותתג עד ור"א מוקף בש"מ בתלף לנבט, ויכי' בב"ש דהוא מוספת: [בג] מיתג כמה נראה ט"ס, וי"ל בה"מ ר"ת גימ המקש (ד"ח: ז) ל"ל וליחיה במילתיה (ש"ס: יא) מועד הוא (ד"ו ש"ס: יב) ור"א לומר כן (ש"ס: יג) דבשעת סילוק מנעוה לל"ל (ש"ס: יד) ל"ל כשחיי' בדרום (ש"ס: י) [נראה דל"ל כשרי']:

קדשי קדשים

ר' ישמעאל דיליף צטר מדס [א] בתרייתא רבנן: **ואיצעים אימא**. בתרייתא גמי בקדשי קדשים: **ושני** [ב] **מוקמות**. לאו לאחר שנסעו דנסתלק המוצח קאמר אלא חד מינייהו כדאימא בעוד המשכן נטוי כמשפטו וחד לאחר שפירקו קדשים [ג] וקלעי החצר ועדיין המוצח במקומו. וקודם שיעמידו לויס את

משכן [ד] דנקט הכא לאו דוקא נקט [ה]

חדל דלא משכח לה שהרי קודם שיחנו בני קהת נושאי המזבחות היו חווין בני גרשון ומררי נושאי המשכן ומקימין אותם [ו] ובנסיעתם היו מורדין

את המשכן תחילה ונושאי' בני גרשון ומררי אחר דגל [ז] אחד ובני קהת אחרי שני דגלים כדי שיהו קודמין בני גרשון בחנייתן ומעמידין את המשכן לפני בוא בני קהת כדכתיב אחר מסע דגל בני יהודה והורד המשכן וגו' (במדבר י) ואחר שני דגלים כתיב (שם) ונסעו הקהמים נושאי המקדש דהיינו [ח] ארון ומזבחות וכלי השרת והקימו בני גרשון את המשכן עד בואם של בני קהת ועוד [ח] אי בששינו את הסדר מוקמת לה היכי שחטי קרבנות קודם שיעמידו משכן הא אמר בלחיו מקומן (לעיל דף נה:) בשלמים [ט] ששחטן קודם שיעמידו לויס כו' פסולין: [י] ואי גרסא לה מוקי לה בששינו את הסדר והואו דלחיו מקומן שלמים דוקא קאמר משום דכתיב צהו (ויקרא ג) ושחטו פתח אהל מועד ולא יליף שאר קדשים מינייהו: מהו

לדמו והשתא מהך דרשא יליף לכל הקדשים דאם נפגם המוצח אין נאכלין ווא"ת לפי גירסא זו דגרס קדשה קשיא דר' ישמעאל אדר' ישמעאל דלקמן פ' בתרא (דף ק"ע). תניא רבי ישמעאל אומר זה זה מנוחה ונחלה שילה ופי' שמעתי שמקריבין צבית חווינו בזמן הזה ואוקמינן כרבי ישמעאל מיהו בזה לא דק בפירוש דההיא דמגילה (יג"ט) רבי ישמעאל צברי יוסי וההיא דלקמן רבי ישמעאל בן אלשע צר פלוגתיה דר"ע אכל מ"מ על כרחין קסבר לא קדשה [ז] לכיון דמוקי קרא דנחלה בשילה א"כ מנא ליה דירושלים אין אחריה היתר וי"ל דשמא נפקא ליה מקרא אחרינא והרצ רבי חיים מפרש דרבי ישמעאל סבר קדשה והאי דקאמר זה זה שילה אמא לאשמועינן דשילה אין אחריה היתר דלא כמ"ד יש אחריה היתר והיינו משום דדריש מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלים ומדחלקו קדריש ליתן היתר בין זו לזו ופליג אמתני' דתניי שילה יש אחריה היתר דתנן (לקמן דף ק"ב:) צאו לנוז וגצעון כו' ואין נראה כלל שהרי [ח] מוכיחים דבנוז וגצעון הותרו הצמות גבי שמואל והוא יצרך את הוצח (שמואל ב ט) וגם קרי ליה בצפסוק כמה אבל אחר ירושלים לכוילי עלמא לא הותרו הצמות ואפי' מאן דאית ליה לא קדשה מני' סבר דאין אחריה היתר וכן משמע פ"ק דמגילה (יג"ט) א"ר ינאח שמעתי שמקריבין צבית חווינו בזמן הזה וקאמר דהדר ביה מהא דתניא ירושלים אין אחריה היתר ואמאי דהר ביה הא קאמר התם כתנאי אי קדשה לעמיד לבא אי לא קדשה ומיעיקר מאי סבר ולבסוף מאי סבר אלא ודאי מעיקרא סבר דלמ"ד לא קדשה הותרו הצמות והדר ביה ממתניתין דמגילה ונמתניתין דלקמן פ' בתרא (דף ק"ב:) דירושלים אין אחריה היתר דשמענו לכוילי עלמא אפילו ווא"ת לא קדשה ומתני דמייית התם בקדשה ולא קדשה לא קאי אדברי ינאח אלא ריהטא דהש"ס הוא משום דאיירי [יג] קדושה ראשונה קדשה לשעמה וקדשה לעמיד לבא דנקיט כתנאי ומייית פלוגתא דבתי ערי חומה [יד] דמני לקדושת הארץ דמשווי להו אהדדי ובפ"ב (דף ע"ב:) דערינן (דף ע"ב:) גבי מקיש ציאתם צימי עורא לציאתם צימי יהושע וכמה תנאי היה יכול להציא דליכא דאית ליה קדשה ואיכא דאית ליה לא קדשה ור"מ בפ"ק דחולין (דף ע"א:) קסבר לא קדשה גבי בית שאן ורבי ישמעאל דהכא ורבי יוסי דסדר עולם בפרק הערל (יצמות דף ע"ב:) ווא"ת ומנא ליה לקמן [ט] דרבי יוחנן סבר קדשה משום דמחייב מעלה בזמן הזה לעולם אימא לך דסבר לא קדשה אפ"ה אין אחריה היתר כדפי' וי"ל דאי לא קדשה לא מחייב [יד] דאינו ראוי לפתח אהל מועד דנדחו לגמרי אבל אי קדשה לא נדחו דיכול לבנות מוצח במקומו ויקריב עליו או מיירי ר' יוחנן בקטרת דלא בעי מוצח כדפי' לעיל א' ואין להקשות לפי' הקוטרס דגרס הכא לא קדשה ובסוף הערל (יג"ט) שמעינן לרבי יוסי דקדשה דקדשה דסדר עולם ויש [כח] חילוק כדפי' לעיל דאפילו בעמדת היתר קדושת הארץ לא בטלה כדאשכחן בנוז וגצעון א"נ תני ולא סבר ליה כדבעי לנימיר פרק יואל דופן (מה דף מו:) א"נ הא דדייה הא דרביה דהכא משמיה דרבי ישמעאל ווא"ת למאי דגרס קדשה הא ר"ל ס"ל אליבא דרבי יוסי (יצמות דף פא.) תרומה בזמן הזה דרבנן וי"ל כדפרישית לעיל דאפשר אפילו לא בטלה קדושת הבית קדושת הארץ בטלה ומדע דרבי יהושע שמעי' ליה עיגול [ט] בעיגולין עולה בפ"ק דצילה (דף ד.) ובסוף הערל (יצמות דף פא.) מוכח לר"ל למ"ד [ט] עולה קסבר תרומה בזמן הזה דרבנן ושמעינן ליה לרבי יהושע בכמה דוכתי דלמר שמעתי שמקריבים אע"פ שאין צית * ומיתה [כח] הוא לומר שקדושת הבית קיימת להקריב קרבן בלא כמה [ט] ולא יתחייב בתרומה אבל לעיל דלמר איפכא אחי שפיר כמו בנוז וגצעון והכא י"ל דרבי יוסי משום רבי ישמעאל קאמר ולא ס"ל ומר' יהושע י"ל [י] דסבר דאינו מקדש אלא ו' דברים בלבד לכן יעלו העיגולין ור"א דמספקא ליה בפרק דיעות הטומאה (שנזועט דף טז.) ובפ"ק דמגילה (דף ד.) אי סבר קדשה או לא קדשה ושמעי' ליה בפ"ק דחגיגה (דף ג:) גבי עמון מואב מעשרין מעשר עמי בצביעות דקסבר לא קדשה ומיהו אין לריה משום דהרצה כרכס לאו מדברי ר"א כדפרישית פ"ק דיצבות (דף טז. ד"ה עמון) ולימיה [י] במסכת ידים (פ"ד מ"ג): * **קדשים גפס"ין**. פי' בקוטרס קס"ד מפני סילוק המוצח הוא מדקמני וצין ומלורעין משתלחין שאין מלורע נכנס לדגלי השבטים ולא צו למחנה הלויס נושאי ארון כדלמר לקמן אע"פ שנסע אהל מועד [טא] אלמא נפסלין דקאמר לאו משום דמפסלי ביוצא הוא דהא אהל מועד חשיב ליה ווא"א [כ] דלמאי דמוקי לה השתא בקדשי קדשים אפילו בלא סילוק מוצח אלא סילוק קלעי החצר לחוד נפסלין קדשי קדשים ביוצא דצהדיא מוכח בפ' שמי הלחם (מנחות דף נה.) דבשעת [כ] מסעות אין קרוי מחנה שכינה קיים ולחם הפנים ושאר קדשי קדשים מיפסלי ביוצא דנסע אהל מועד הוא לאו דוקא לענין מחנה שכינה אבל לגבי קדשים קלים ודאי לא מיפסלי ביוצא משום מסע המנחות דלענין מחנה ישראל ומחנה ליה אע"פ שנסע אהל מועד הוא דמחניהם קיימים בדגלי השבטים כדמוכח לקמן פ' בתרא (דף קט:) ולכן וצין ומלורעין משתלחין וקדשים קלים אין נפסלין ביוצא ואתקפתא הוי מדקמני נאכלין בשני מקומות דמיירי בקדשים קלים ואע"פ שאין מוצח במקומו: **הא** ר' **ישמעאל** **והא** רבנן. היינו תנאי דפליגי עליה דר' ישמעאל בתמורה פרק ואלו קדשים (דף כא.) ודרשי' ליה לקרא צע"א: **קודם** **שיעמידו** **המשבחן**. פרש"י לאו דוקא קודם אלא לאחר שהעמידו הכל המשכן והמוצח דאין לפרש ממש קודם שהעמידו המשכן כיון שכבר העמידו המוצח במקומו אוכלין קדשי קדשים הלא תחילה נוסעין בני גרשון ומעמידין המשכן ואח"כ בני קהת מעמידין המוצח ואם שינו הסדר והעמידו המוצח תחילה היאך שחטו קדשים קודם העמדת המשכן הא אמרן (יומא דף ס:) שלמים ששחטן קודם פתיחת ההיכל פסולין וי"ל שלמים דוקא כתיב צהו ושחטו פתח אהל מועד כל זה פי' רש"י וק"ל (בב"ר) הא תנן גבי תמיד (תמיד דף ל:) לא היה שוחט עד ששמע שער הגדול שנפתח אלמא ילפינן שאר קרבנות שאין שוחטין משלמים ואין נראה לומר דהיינו מדרבנן דהא צהיקשא דזאת התורה נילף לפסולא משלמים וגם אין לומר דשלמים גופיהו אינו פוסל רק מדרבנן דלא שנה הכתוב לעכב דהא אמרי' פי' שני שעירי (יומא דף ס:) דשלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל פטור אלמא מן התורה אינו ראוי לפתח אהל מועד דפסול דרבנן חייב בחוץ ואפילו בפסול דלדוריימא חייב בחוץ היכא דאם עלו לא ירדו כדמוכח פרק השוחט והמעלה (לקמן קט.) וזהו הוכחה דשאר קדשים גמי פסולין בפנים קודם פתיחת דלתות ההיכל דאי כשירין א"כ בשלמים אס עלו לא ירדו דקרוי פסולו בקדש היכא דאית ליה הכשירא בעלמא א"כ הא דבשלמים * אס עלו לא ירדו אמאי פטור בחוץ אלא ודאי בשאר קדשים גמי פסולין אס לא תאמר כיון דלא נפתחו קודם השחיטה דלתות ההיכל חשיב שוחט שלמים שלא במקומו וירדו אע"ג דשאר קדשים אין נפסלין מן התורה דמני לקדשי קדשים ששחטן בדרום בפ"ק דמעילה (דף ג.) דכמאן דחנקינן דמו וירדו [לרבי יהודה] אע"ג דקדשים קלים שחיטתן בדרום כשירין [יד] אבל לר"ש לא ירדו כדאימא התם א"כ ההיא דשני שעירי דפטרי בחוץ כרבי יהודה * וגם אין לומר דקודם שפירקו המשכן כלל שחטו וחרקו את הדס ואחריו כן פירקוהו ואינו הסדר בשעת חתייה והעמידו המוצח וקלעי החצר תחילה וקאמר בשמעתא דקודם שיעמידו קרשי המשכן יאכלו קדשי קדשים הלא מיד שפירקוהו נפסלו ביוצא הקדשי קדשים ולא אמרינן נסע אהל מועד הוא לגבי מחנה שכינה אלא ודאי קודם שהעמידו לאו דוקא אלא המוצח הכל ומידווא הוא אלאחר שפירקו דקאמר קמ"ל אע"פ דנסע אהל מועד הוא ואע"פ שנפרק המשכן כיון שקלעי החצר והמוצח במקומו. בבר"ך:

פרק שישי זבחים

סא.

שיטה מקובצת

תוד"ה פאי (מנמ' הקודם) וי"ל דקולא וחומרא לחומרא מקמינן ומקסינן בשורו לדמו כו'. וא"ת הואיל ומוקי ליה בבכור שמוק דמו א"כ היכי קאמר בבכרימא בטריס ויכחו, והא בטריס דהוי כה"ג דמעשר שמועו קודם החורבן ולא מחוסר רק אכילה דהיינו כשהניחם לפני המוצח קודם חורבן הבית, או ודאי נאכלים שפיר לאחר חורבן הבית, וכמו שאין אחת למד מעשר מנכור רק בדמיו ליה דלא מיתסר רק אכילה, כמו כן אין לעשות יוסת מנכורים רק בדמיו ליה דלא מיתסר רק אכילה, וי"ל דדוקא גבי היקשא דבטור ומעשר אכא למומר דלא דלמא אלא לבכור דמוסיה, אבל שייך שפיר לומר ביטורים ויכחו אף מאותם שלא הניחם קודם חורבן הבית כיון שבבנין הבית היה למד. כך נראה למר"ם (תו' חור"ה):